

prima instanță: Judecătoria Călărași – V. Criucicova

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău –A. Bostan, A. Pahopol și V. Negru

Î N C H E I E R E

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecătorul

Judecătorii

Iulia Sîrcu

Mariana Pitic și Luiza Gafton

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Ursoi Veniamin, prin intermediul avocatului Marcela Mariț,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iliev Victor, prin intermediul avocatului Croitoru Mihail împotriva lui Ursoi Veniamin cu privire la restituirea împrumutului, dobânzii contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de avocatul Patriții Miron în interesele lui Veanimin Ursoi și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Călărași din 19 decembrie 2016, prin care cererea a fost admisă parțial

c o n s t a t ă :

La 26 ianuarie 2016 avocatul Mihail Croitoru, împuternicit prin mandatul din 25 ianuarie 2016 să reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a semna și depune cerere (f.d. 12), a depus în interesele lui Iliev Victor cerere de chemare în judecată împotriva lui Ursoi Veniamin cu privire la restituirea împrumutului, dobânzii contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată avocatul Croitoru Mihail a indicat că Iliev Victor, conform certificatului de moștenitor din 24 august 2015, eliberat de notarul Cheșcu Hristofor, este moștenitorul averii mamei sale Iliev Nadejda, născută la 02 noiembrie 1950 și decedată la 23 februarie 2015.

Conform recipisei din 14 martie 2007 Ursoi Veniamin a împrumutat de la Iliev Nadejda suma de 50 000 lei, fiind stabilită dobânda lunară de 2 % și semnând în acest sens o recipisă.

A mai indicat că începând cu ianuarie 2012, pârâtul nu și-a onorat obligațiile asumate conform recipisei și nu a achitat dobânda cuvenită.

La solicitările Nadejdei Iliev de a restitui datoria, pârâtul promitea că împrumutul va fi rambursat împreună cu dobânda stabilită.

După decesul mamei sale, Iliev Victor la 02 decembrie 2015 a adresat lui Ursoi Veniamin pretenție, prin care a solicitat rambursarea datoriei și a dobânzii convenite, însă nu a primit nici un răspuns.

Avocatul Croitoru Mihail cere încasarea de la Ursoi Veniamin în beneficiul lui Iliev Victor a datoriei în mărime de 50 000 lei și a dobânzii de 48 000 lei. (f.d. 2-3).

Prin hotărârea Judecătoriai Călărași din 19 decembrie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Iliev Victor.

S-a încasat de la Ursoi Veniamin în beneficiul lui Iliev Victor suma împrumutului în mărime de 50 000 lei și taxa de stat în mărime de 1 500 lei, în total suma de 51 500 lei.

În rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate (f.d. 73, 76-77).

La 18 ianuarie 2017, prin intermediul oficiului poștal avocatul Patriții Miron, împuternicit prin mandatul din 31 martie 2016 să reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de ataca hotărârea judecătorească (f.d. 33), a depus în interesele lui Ursoi Veniamin apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriai Călărași din 19 decembrie 2016 (f.d. 79), iar la 31 mai 2017 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 95-97).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 04 iulie 2017 a respins apelul declarat de avocatul Miron Patriții în interesele lui Veniamin Ursoi și a menținut hotărârea Judecătoriai Călărași din 19 decembrie 2016 (f.d. 105-112).

În motivarea soluțiilor instanțele de judecată au reținut că la 14 martie 2007 Iliev Nadejda a împrumutat lui Ursoi Veniamin suma de 50 000 lei cu dobânda de 2 % lunar, semnând în acest sens o recipisă. La 23 februarie 2015 Iliev Nadejda a decedat, iar potrivit testamentului din 20 august 2014 aceasta a testat toată averea lui Iliev Victor.

Au mai reținut că la 02 decembrie 2015 Iliev Victor, în calitate de moștenitor al defunctei Iliev Nadejda a înaintat lui Ursoi Veniamin somație, prin care a solicitat restituirea împrumutului, însă aceasta a fost lăsată fără răspuns.

Au mai concluzionat că pretenția lui Iliev Victor cu privire la încasarea dobânzii în mărime de 48 000 lei este depusă cu omiterea termenului de prescripție, deoarece în recipisă nu a fost stabilit termenul de restituire a împrumutului, fiind indicată doar dobânda lunară de 2%, iar în cererea de chemare în judecată Iliev Victor a recunoscut că din luna ianuarie 2012 Ursoi Veniamin nu a achitat dobânda.

Au respins argumentul apelantului/pârât că pretenția cu privire la restituirea împrumutului este tardivă, din motivul că în recipisă nu a fost stabilit termenul de rambursare a împrumutului, iar dacă termenul executării obligației nu este indicat sau este condiționat de momentul cererii de către creditor, atunci debitorul este obligat din momentul înaintării cererii să-l execute în orice moment.

La 09 octombrie 2017 avocatul Mariș Marcela, împuternicită prin mandatul din 05 octombrie 2017, să reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de ataca hotărârea judecătorească (f.d. 119), a declarat în interesele lui Ursoi Veniamin recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs avocatul Mariș Marcela a indicat că instanțele de judecată eronat au concluzionat că Iliev Victor avea dreptul oricând să ceară restituirea împrumutului, din considerentul că nu era indicat în recipisă termenul de restituire, în condițiile în care în cererea de chemare în judecată intimatul/reclamant recunoaște că mama sa și dânsul s-au adresat lui Ursoi Veniamin în nenumărate rânduri pentru a-i fi restituit împrumutul.

Ținând cont că intimatul recunoaște neexecutarea contractului din partea recurentului din luna ianuarie 2012, termenul de prescripție a expirat în ianuarie 2015, însă acțiunea a fost depusă în ianuarie 2016.

Instanțele de judecată eronat au concluzionat că intimatul are dreptul la acțiune în baza certificatului de moștenitor, deoarece la materialele pricinii a fost anexat doar certificatul de calitate de moștenitor din 16 iunie 2015, iar ulterior și certificatul de moștenitor testamentar din 24 august 2015.

La materialele pricinii au fost prezentat probe care confirmă că Ursoi Veniamin a restituit suma împrumutată, din care motiv Iliev Nadejda nu s-a adresat recurentului în perioada anilor 2007 – 23 februarie 2015 cu cerere de rambursare a împrumutului.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 13 noiembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective, însă până la data examinării admisibilității recursului, intimatul referință nu a prezentat.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de Ursoi Veniamin, prin intermediul avocatului Marcela Mariș în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 10 august 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces copia deciziei din 04 iulie 2017 (f.d. 113), fapt ce denotă că recurentul declarând recursul la 09 octombrie 2017, s-a încadrat în termenul de 2 luni acordat de legiuitor.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost semnat de avocatul Mariș Marcela, împuternicită prin mandatul din 05 octombrie 2017, să reprezinte interesele lui Ursoi Veniamin în instanța de judecată cu dreptul de ataca hotărârea judecătorească (f.d. 119) recurentul fiind partea în proces împotriva căreia a fost declanșată acțiunea civilă, astfel încât temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă nu are incidență.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, instanța de recurs relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate *supra*, instanța de recurs conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, Completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul statuează că obligația de a motiva un act judecătorec poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că cererea de recurs depusă de Ursoi Veniamin, prin intermediul avocatului Marcela Mariș este întemeiată, în drept, pe temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (1), (2), lit. a) și c), alin. (4) Codul de procedură civilă.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, avocatul Marcela Mariș a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra cărora instanța de apel și prima instanță s-au pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Călărași nu este suficient de fundamentată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că instanța de apel și prima instanță au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate a emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de Ursoi Veniamin, prin intermediul avocatului Marcela

Mariș în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ursoi Veniamin, prin intermediul avocatului Marcela Mariș se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Mariana Pitic

Luiza Gafton